

An analysis of political freedom of the people of Khon Kaen municipality district 4

Pootthathida Dilokkunlayakul^{1*} Chakkapan Wongpornpavan¹ and Jaras Leeka¹

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

*Corresponding author. E-mail: Pootthathida@gmail.com

ABSTRACT

This article aims to 1) study the concept of freedom in political philosophy, 2) examine the political freedom of the people in Khon Kaen Municipality District 4, and 3) analyze the political freedom of the people in Khon Kaen Municipality District 4. This study is qualitative research, utilizing data from primary and secondary sources as well as related research. A total of 30 participants were involved, and the data was analyzed descriptively using inductive methods. The research findings indicate that 1) freedom in political philosophy is the individual's right to express opinions, vote, and participate in political decision-making without being restricted by the state or other powers. This concept is crucial in creating a society that is equal and just. Political freedom is the foundation of democracy and human rights, which must be protected and promoted. Therefore, the development of political freedom plays a significant role in strengthening an equitable and democratic society. 2) The political freedom of the people in Khon Kaen Municipality District 4 is a fundamental right that allows individuals to express opinions and participate in political decision-making processes without interference from the state or external powers. Participation in electoral activities and expressing opinions on local policies are vital components in strengthening democracy in this area. Protecting political rights and freedoms thus enhances the strength of society and the governance system. 3) The analysis of the political freedom of the people in Khon Kaen Municipality District 4 highlights the rights to express opinions, vote, and participate in political decision-making processes. Although there are opportunities to access information and engage in political activities, there are still certain limitations that may prevent some groups of people from fully expressing their opinions or participating. Therefore, promoting and protecting political freedom is essential for developing local democracy and building trust between the public and the government.

Keywords: Political Freedom, Civil Liberties, Political Philosophy

การวิเคราะห์เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4

พุทธธิดา ดิลกกล้ากุล^{1*} จักรพรรณ วงศ์พรพจน์¹ และ จรัส ลีกา¹

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: Pootthathida@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมือง 2) เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4 และ 3) สังเคราะห์เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4 เป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาข้อมูลจากปฐมภูมิ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาตามหลักอุปนัยวิธี ผลการวิจัยพบว่า (1) เสรีภาพในปรัชญาการเมืองหมายถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในการแสดงความคิดเห็น การเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยไม่ถูกรัฐหรืออำนาจอื่นเข้ามาควบคุม แนวคิดนี้ถือเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนที่มุ่งเน้นความเท่าเทียม ความยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของพลเมืองในสังคม (2) เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 สะท้อนให้เห็นถึงสิทธิในการเข้าร่วมการเลือกตั้ง แสดงความเห็นต่อประเด็นสาธารณะ และมีบทบาทในการกำหนดทิศทางนโยบายท้องถิ่น โดยไม่ถูกแทรกแซงจากอำนาจรัฐหรือกลุ่มมีอิทธิพล ซึ่งเป็นสัญญาณของความเข้มแข็งของประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น (3) อย่างไรก็ตาม แม้ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถแสดงความคิดเห็นได้บ้าง แต่ยังมีข้อจำกัดด้านช่องทางการสื่อสาร การรับรู้ทางการเมือง และระดับความตื่นตัวของประชาชนที่ยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้บางกลุ่มไม่สามารถใช้สิทธิได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การส่งเสริมและคุ้มครองเสรีภาพทางการเมืองอย่างเป็นระบบจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่น และสร้างความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: เสรีภาพทางการเมือง, เสรีภาพของประชาชน, ปรัชญาการเมือง

© 2025 JOMSD: Journal of Organizational Management and Social Development

บทนำ

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์มีรากฐานมาตั้งแต่ยุคกรีก โดยอริสโตเติลมองว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล และเสรีภาพของมนุษย์ต้องอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ โดยใช้เหตุผลเป็นเครื่องนำทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นรากฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (สมหมาย สุขเกษม, 2560) แนวคิดของรุสโซซอดคล้องกับอริสโตเติล โดยเชื่อว่าเสรีภาพต้องมีเหตุผลเป็นพื้นฐาน ไม่ใช่การกระทำตามอำเภอใจ แต่ต้องสัมพันธ์กับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ (จิตติ มงคลชัยอรัญ, 2562) แนวคิดนี้ยังเชื่อมโยงกับจอห์น สจวร์ต มิลล์ ซึ่งเห็นว่าการแสดงออกอย่างเสรีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความจริงผ่าน “ตลาดเสรีของความคิด” (โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์, 2561)

ขณะเดียวกัน โทมัส ฮอบส์มองว่าเสรีภาพในภาวะธรรมชาติแม้จะไร้ขอบเขต แต่กลับนำไปสู่ความวุ่นวาย จึงจำเป็นต้องมี “สัญญาประชาคม” เพื่อจำกัดเสรีภาพบางส่วนและสร้างระเบียบสังคม (พระมหาประสาท ปรีชาโน (แก้วเกตุพงษ์) และคณะ, 2561) แนวคิดนี้สอดคล้องกับหลักการในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเน้นให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยสิทธิคือสิ่งที่กฎหมายรับรองให้สามารถเรียกร้องได้ ส่วนเสรีภาพคือการกระทำโดยไม่ถูกรบกวน (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2564; กิตติวัฒน์ ศรีสุข, 2565; สมชาย จันทรเจริญ, 2566)

นอกจากนี้ เสรีภาพทางการเมืองถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง การรวมกลุ่ม หรือการติดต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งช่วยเพิ่มอิทธิพลของประชาชนต่อการกำหนดนโยบาย แม้การเลือกตั้งจะมีข้อจำกัดด้านความถี่ แต่การมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่นสามารถเติมเต็มช่องว่างดังกล่าวได้ เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้เสรีภาพอย่างหลากหลาย ทั้งภายในกรอบกฎหมายและโดยการเคลื่อนไหวในระดับท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้ง การรณรงค์ รวมถึงการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2561)

จากความสำคัญของแนวคิดเสรีภาพทางการเมืองดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาในหัวข้อ “การวิเคราะห์เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4” เพื่อศึกษาการใช้เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว โดยคาดหวังว่างานวิจัยนี้จะสามารถตอบ และเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมือง
2. เพื่อศึกษาเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4
3. เพื่อเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสารซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร (Documentaries) ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 1) การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539 และหนังสือปรัชญาเกี่ยวกับเสรีภาพทางการเมือง
- 2) การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเสรีภาพทางการเมือง เอกสาร ตำรา ปี สมหมาย สุขเกษม. (2560), โสรัจจ์ หงศ์ลดารมณ. (2561), สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2564), ชุมพล เฟ่งศิริ. (2564)., พระสิทธิกันต์ สุ่มเฒ (โพธิ์ศรีเรือง). (2566). พระกันตณ สิริธมโม (ศรีขอ). (2566), ด้านวารสาร ปี พระมหาประภาส ปรีชาโน (แก้วเกตุพงษ์) และคณะ. (2561), จิตติ มงคลชัยอรัญ. (2562), สุมาลี บุญเรือง และพระอโณทัย กตปุณโย (อุ้นเรือน). (2563), สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2564), กิตติวัฒน์ ศรีสุข. (2565), สมชาย จันทร์เจริญ. (2566).

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องเสรีภาพทางการเมืองแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบเนื้อหาว่าได้คำตอบครบถ้วนตามประเด็นที่ต้องการ และผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลในลักษณะ 3 เสา ได้แก่ เอกสารวิชาการ งานวิจัย และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และตรวจสอบว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอต่อการวิเคราะห์และตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้หรือไม่ จากนั้นจึงนำมาจัดระเบียบข้อมูล และเรียบเรียงข้อมูลตามโครงสร้างเนื้อหาในสารบัญ

2. ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลเอกสารด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการจำแนกจัดประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ การตีความ สังเคราะห์เนื้อหา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ

การหาข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) และการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่อตอบ
วัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า

1. แนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมือง

จากสังเคราะห์แนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมือง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว
ซึ่งมีผลการวิจัยแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1.1 วิวัฒนาการของแนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมือง พบว่า แนวคิดเรื่องเสรีภาพในปรัชญา
การเมือง ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องตามบริบทของแต่ละยุคสมัย เริ่มตั้งแต่กรีกโบราณ โดยอริสโตเติลมองว่าเสรีภาพ
คือธรรมชาติของมนุษย์ที่มีเหตุผลและสามารถเลือกกระทำตามหลักจริยธรรม ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของเสรีภาพ
เชิงศีลธรรม ต่อมาในยุคกลาง เริ่มมีการเรียกร้องเสรีภาพทางการเมืองผ่านเหตุการณ์สำคัญ เช่น การประชุม
Cortes von León ที่เปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ เสรีภาพได้รับการ
ขยายความไปสู่ด้านศิลปะ ศาสนา และการศึกษา โดยเชื่อมโยงกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เข้าสู่ยุคแห่งเหตุผลใน
ศตวรรษที่ 17-18 ปรัชญาเสรีนิยมของจอห์น ล็อก และรูสโซ (โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์, 2561) เน้นสิทธิในชีวิต
เสรีภาพ และทรัพย์สิน ซึ่งรัฐต้องปกป้องผ่าน “สัญญาประชาคม” ต่อมาในยุคเสรีภาพสมัยใหม่ เสรีภาพได้รับการ
รับรองผ่านเอกสารสำคัญ เช่น Magna Carta และปฏิญญาสิทธิ ซึ่งถือเป็นการกำหนดขอบเขตอำนาจรัฐอย่าง
ชัดเจน แนวคิดประโยชน์นิยมโดยจอห์น สจวร์ต มิลล์ มองว่าเสรีภาพเป็นเงื่อนไขของความสุขและการพัฒนา
สังคม โดยเฉพาะเสรีภาพทางความคิดและการแสดงออก ขณะที่ในยุคประชาธิปไตยสมัยใหม่ เสรีภาพถูกขยายให้
ครอบคลุมทุกมิติของชีวิต และเชื่อมโยงกับสิทธิมนุษยชน โดยมีกรอบกฎหมายควบคุมเพื่อปกป้องทั้งสิทธิส่วนบุคคล
และผลประโยชน์ส่วนรวม เสรีภาพจึงเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงในทุกยุคทุกสมัย

1.2 อุดมการณ์ของเสรีภาพในปรัชญาการเมือง พบว่า แนวคิดเรื่องเสรีภาพในปรัชญาการเมืองได้
สะท้อนผ่านมุมมองของนักปรัชญาคลาสสิกและสมัยใหม่อย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากโสเครตีส ผู้เชื่อว่าเสรีภาพคือการ
แสวงหาความรู้และใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและยุติธรรม การมีเสรีภาพจึงไม่ใช่การทำตามใจตน
แต่ต้องอยู่ภายใต้หลักเหตุผล และควบคุมไว้กับความรับผิดชอบต่อสังคม อริสโตเติลต่อยอดแนวคิดนี้ โดยเสนอว่า
เสรีภาพคือการมีชีวิตตามคุณธรรม และมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เสรีภาพต้องควบคุมด้วย
กฎหมายและนำไปสู่การใช้ชีวิตที่ดีในยุคใหม่ จอห์น ล็อก มองว่าเสรีภาพคือสิทธิในการดำเนินชีวิตโดยไม่ถูกรุกล้ำ
จากรัฐหรือผู้อื่น トラบเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยเน้นสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินที่เป็นสิทธิ
ธรรมชาติของมนุษย์ รัฐจึงมีหน้าที่ปกป้องสิทธิเหล่านี้ผ่านระบบกฎหมายที่ประชาชนยอมรับ ขณะที่ จอห์น สจวร์ต
มิลล์ เสนอว่าเสรีภาพคือการกระทำตามความต้องการของตนเอง ภายใต้เงื่อนไขว่าไม่กระทบสิทธิของผู้อื่น มิลล์ให้
ความสำคัญกับเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิด ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการพัฒนาสังคมและบรรลุ “ความสุข
สูงสุด” โดยรวม ซึ่งทั้ง 4 แนวคิดแม้มีบริบทต่างกัน แต่ล้วนเห็นว่าเสรีภาพต้องควบคู่กับความรับผิดชอบต่อ
ไม่ใช่ว่าการปลดปล่อยอย่างไร้ขอบเขต แต่เป็นกลไกที่ทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มีเหตุผล และสามารถอยู่
ร่วมกันในสังคมอย่างยั่งยืนภายใต้ระบอบที่เคารพสิทธิของทุกคน

1.3 หลักการของเสรีภาพในปรัชญาการเมือง พบว่า แนวคิดเรื่องเสรีภาพในปรัชญาการเมืองได้พัฒนา
เป็นหลักการสำคัญที่ส่งผลต่อโครงสร้างและการดำเนินงานของสังคมประชาธิปไตย โดยหลักการแรกคือ “เสรีภาพ
ภายใต้กฎหมาย” ซึ่งจอห์น ล็อก และมองเตสกีเอนเน้นว่า เสรีภาพต้องอยู่ภายใต้หลักนิติธรรม มีรัฐธรรมนูญเป็น
กฎหมายสูงสุด และอำนาจรัฐต้องถูกจำกัดเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน ถัดมาคือ “เสรีภาพในการเลือก”
ตามแนวคิดเสรีนิยมของจอห์น สจวร์ต มิลล์ ที่เน้นสิทธิของปัจเจกในการเลือกวิถีชีวิต เช่น อาชีพ ศาสนา หรือการ

ดูแลสุขภาพตนเอง ในด้าน “เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น” นักปรัชญาอย่างวอลแตร์ และเจอรเกน ฮาเบอร์ มาส ต่างยืนยันถึงความสำคัญของการแสดงออกทางความคิดโดยไม่ถูกคุกคาม ทั้งในรูปแบบการพูด การเขียน และเสรีภาพของสื่อมวลชน หลักการนี้เชื่อมโยงกับเสรีภาพทางการเมือง เช่น “การเลือกผู้นำและการปกครอง” ซึ่งรุสโซและฮอบส์เสนอบริษัทประชาชนควรมีสติในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐ อันเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตย สุดท้ายคือ “เสรีภาพที่สัมพันธ์กับความยุติธรรม” ที่จอห์น รอลส์กล่าวถึง ผ่านแนวคิดความยุติธรรมเชิงสังคม โดยเชื่อว่าเสรีภาพจะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อทุกคนเข้าถึงโอกาสและทรัพยากรอย่างเท่าเทียม การมีระบบสวัสดิการสังคมจึงจำเป็นต่อการลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมเสรีภาพที่แท้จริงในสังคม เสรีภาพทั้ง 5 ด้านนี้จึงไม่ใช่เพียงสิทธิส่วนบุคคล แต่ยังสะท้อนโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ยั่งยืน

1.4 วิธีการของเสรีภาพในปรัชญาการเมือง พบว่า แนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมืองมีหลากหลายรูปแบบตามยุคสมัยและนักปรัชญาแต่ละคน โสเครตีสเน้นเสรีภาพทางปัญญา โดยถือว่าการตั้งคำถามและแสวงหาความจริงคือเสรีภาพที่แท้จริง อริสโตเติลมองว่าเสรีภาพคือการเลือกด้วยเหตุผลและคุณธรรมเพื่อประโยชน์ตนเอง และส่วนรวม โทมัส ฮอบส์เชื่อว่าในสภาพธรรมชาติ เสรีภาพไร้ขอบเขตนำไปสู่ความขัดแย้ง จึงต้องสละบางเสรีภาพให้รัฐเพื่อความสงบเรียบร้อย จอห์น ล็อกสนับสนุนการรักษาสิทธิพื้นฐาน เช่น ชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สิน โดยรัฐต้องเคารพสัญญาประชาคมและสามารถถูกโค่นได้หากละเมิด มอง ฌาคส์ รูสโซเสนอแนวคิด “เจตจำนงร่วม” โดยเสรีภาพคือการปฏิบัติตามกฎหมายที่ประชาชนมีส่วนร่วมสร้างเอง ส่วนจอห์น สจวร์ต มิลล์ให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น トラバไตท์ไม่ก่ออันตรายต่อผู้อื่น และส่งเสริมการใช้เหตุผลและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น แนวคิดของนักปรัชญาเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการออกแบบระบบการปกครอง กฎหมาย และสิทธิมนุษยชน โดยรวมแล้ว เสรีภาพในปรัชญาการเมืองไม่ได้หมายถึงการทำอะไรก็ได้ตามใจ แต่คือการมีขอบเขต มีเหตุผล และคำนึงถึงส่วนรวม

1.5 นักปรัชญาด้านเสรีภาพในปรัชญาการเมือง พบว่า นักปรัชญาด้านเสรีภาพในปรัชญาการเมืองสรุปได้ว่า แนวคิดเรื่องเสรีภาพในปรัชญาการเมืองสะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิของปัจเจกชนและความรับผิดชอบต่อสังคม โสเครตีสมองว่าเสรีภาพคือการใช้เหตุผลและตั้งคำถามเพื่อแสวงหาความจริง โดยปัจเจกชนต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาความคิดและศีลธรรม ส่วนอริสโตเติลเชื่อว่าเสรีภาพเกิดจากการเลือกกระทำที่ดีโดยใช้เหตุผลและคุณธรรม เพื่อพัฒนาทั้งตนเองและสังคม และโทมัส ฮอบส์มองว่าในสภาพธรรมชาติ เสรีภาพไร้ขอบเขตนำไปสู่ความวุ่นวาย จึงต้องสละบางสิทธิให้รัฐที่มีอำนาจสูงสุดเพื่อรักษาความสงบ ส่วนจอห์น ล็อกให้ความสำคัญกับสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สิน โดยรัฐมีหน้าที่ปกป้องสิทธิเหล่านี้ และประชาชนมีเสรีภาพในการปกป้องตนเองจากรัฐที่ละเมิดสิทธิ รูสโซเสนอว่าเสรีภาพที่แท้จริงเกิดจากการมีส่วนร่วมกำหนดกฎหมายผ่านเจตจำนงร่วม เพื่อสร้างความยุติธรรมในสังคม ในขณะที่จอห์น สจวร์ต มิลล์เน้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการกระทำ トラバไตท์ไม่ก่ออันตรายต่อผู้อื่น และยังสนับสนุนการใช้เสรีภาพเพื่อความสุขส่วนรวม ดังนั้น แนวคิดเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าเสรีภาพไม่ใช่การกระทำตามอำเภอใจ แต่ต้องอยู่ภายใต้เหตุผล ความรับผิดชอบ และหลักจริยธรรม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิทธิของปัจเจกและความสงบสุขของส่วนรวม

สรุปได้ว่า เสรีภาพจึงเป็นรากฐานสำคัญของสังคมที่มีเหตุผล ยุติธรรม และเคารพสิทธิของทุกคนซึ่งแนวคิดเสรีภาพจึงไม่ได้เป็นแค่แนวความคิดเชิงนามธรรม แต่ยังมีผลต่อการจัดระเบียบสังคม การปกครอง และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในหลากหลายมิติ

2. เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4

จากวิเคราะห์แนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น พบว่า แนวคิดดังกล่าวนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมประชาธิปไตยและการพัฒนาทางปัญญา มองว่าการแสดงความคิดเห็นเป็นกระบวนการสำคัญในการค้นหาความจริง โดยความคิดที่ดีต้องผ่านการโต้แย้งและท้าทาย ซึ่งช่วยให้สังคมพัฒนาอย่างมีเหตุผล อริสโตเติล เห็นว่า เสรีภาพเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มีเหตุผล การแสดงออกโดยใช้เหตุผลนำไปสู่ความดีงามและการพัฒนาทางศีลธรรม นอกจากนี้ แนวคิดทั่วไปทางรัฐศาสตร์เห็นว่าเสรีภาพต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและศีลธรรม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ในทางปฏิบัติ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมักถูกจำกัดด้วยกฎหมายความมั่นคง การเซ็นเซอร์ หรือแรงกดดันจากอำนาจทางสังคม นักวิจัยร่วมสมัยจึงเสนอให้สร้างกลไกคุ้มครอง เช่น พื้นที่ปลอดภัยทางความคิด และส่งเสริมความรู้เรื่องสิทธิของประชาชน เพื่อให้การแสดงออกเกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย อีกมุมหนึ่ง แนวคิดประชาธิปไตยท้องถิ่นเสนอว่าเสรีภาพทางการเมืองในระดับชุมชน เช่น การร่วมเวทีประชาคมหรือการตรวจสอบการทำงานของผู้นำ เป็นการแสดงออกที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยตรง

2.2 เสรีภาพในการชุมนุมและมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เสรีภาพในด้านนี้เป็นสิทธิเชิงพลเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย เสรีภาพนี้อาจอยู่ภายใต้สัญญาประชาคมหรือสิทธิตามธรรมชาติ โดยต้องใช้อย่างมีเหตุผลและสันติ เพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม สิทธินี้มักถูกจำกัดด้วยกฎหมายความมั่นคง หรือข้อกำหนดด้านการแจ้งชุมนุม ซึ่งอาจถูกตีความว่าเป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อย ทำให้ประชาชนบางส่วนถูกจำกัดสิทธิหรือเสี่ยงต่อการถูกละเมิด นอกจากนี้ข้อจำกัดทางกฎหมายแล้ว ยังมีข้อจำกัดทางสังคม เช่น แรงกดดันจากกลุ่มอำนาจ หรือการข่มขู่ ทำให้หลายคนลังเลหรือหลีกเลี่ยงการแสดงออก แม้ประชาชนจะมีสิทธิ แต่กลับไม่กล้าใช้สิทธินั้น ด้วยความกลัวต่อผลกระทบ ปรัชญาการเมืองและแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนช่วยให้เราเข้าใจว่าการชุมนุมโดยสงบเป็นสิทธิพื้นฐานที่มีรากจากทั้ง จริยธรรมและกฎหมาย ดังนั้น บทบาทของรัฐและองค์กรท้องถิ่นจึงมีความสำคัญในการคุ้มครองสิทธิประชาชน โดยการสร้างพื้นที่ปลอดภัยและสนับสนุนให้ประชาชนสามารถแสดงออกได้โดยไม่หวาดกลัว แนวทางที่ช่วยส่งเสริมสิทธิ ได้แก่ การให้ความรู้ การสร้างกลไกป้องกันการละเมิด และการปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้สิทธิ ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้ประชาชนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และใช้อำนาจพลเมืองได้อย่างแท้จริงในสังคมประชาธิปไตย

2.3 เสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง พบว่า การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นสิทธิพื้นฐานที่สำคัญของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย เพราะช่วยให้สามารถตัดสินใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีเหตุผล เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการเข้าถึงข้อมูล ช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องผ่านเทคโนโลยี สื่อมวลชน และการเปิดเผยข้อมูลจากภาครัฐ ความโปร่งใสในการบริหารงานของรัฐบาลตามหลักสัญญาประชาคม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างยุติธรรม นอกจากนี้ การเข้าถึงข้อมูลที่โปร่งใสยังส่งเสริมความไว้วางใจของประชาชนต่อรัฐ ช่วยให้เกิดความร่วมมือและความมั่นคงทางการเมืองในระยะยาว เมื่อประชาชนมีโอกาสศึกษาข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ ก็จะมีการวิพากษ์ วิจารณ์ และตรวจสอบอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยพัฒนาการเมืองและนโยบายสาธารณะให้มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยจำกัดที่ส่งผลต่อการเข้าถึงข้อมูล เช่น กฎหมายที่จำกัดเสรีภาพ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และการขาดทักษะด้านสื่อ ทำให้ประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเท่าเทียม ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจทางการเมืองที่คลาดเคลื่อนและไม่สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินควบคู่กับการพัฒนาความรู้และความตระหนักรู้ของประชาชน

2.4 เสรีภาพทางการเมืองที่มีต่อประชาชน พบว่า เสรีภาพทางการเมืองเป็นองค์ประกอบสำคัญของประชาธิปไตยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในหลายมิติ ในเชิงบวก เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการเข้าถึงข้อมูลช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น ส่งผลให้

ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง นอกจากนี้ การมีเสรีภาพในการตั้งคำถามและวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของภาครัฐยังเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ช่วยลดการทุจริตและเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารงาน และเสรีภาพทางการเมืองยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนานโยบาย ทำให้นโยบายต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความไว้วางใจในภาครัฐ เมื่อรัฐมีความโปร่งใสและตอบสนองต่อประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนก็พร้อมให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายและพัฒนาสังคมร่วมกัน อย่างไรก็ตาม เสรีภาพทางการเมืองก็อาจส่งผลในเชิงลบได้ หากขาดการใช้ที่มีความรับผิดชอบ เช่น การแสดงความคิดเห็นอย่างสุดโต่งหรือไม่ฟังความเห็นต่าง อาจก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม การขาดทักษะในการกลั่นกรองข้อมูลอาจทำให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อของข่าวลวงและข้อมูลบิดเบือน นอกจากนี้ หากมีการใช้เสรีภาพ

3. ผลการสังเคราะห์เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4

จากวิเคราะห์แนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

3.1 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่า เสรีภาพด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นองค์ประกอบสำคัญของประชาธิปไตย ซึ่งมีทั้งโอกาสและข้อจำกัด ในบริบทประชาธิปไตย แนวคิดด้านการตัดสินใจชี้ให้เห็นว่าความเสี่ยงและความไม่แน่นอนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงความคิดเห็น หากประชาชนไว้วางใจในระบบการเมือง ก็จะกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น แต่หากไม่มั่นใจในผลลัพธ์ก็อาจเลือกที่จะนิ่งเฉย แนวคิดของจอห์น สจวร์ต มิลล์เน้นย้ำถึงความสำคัญของการถกเถียงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งช่วยพัฒนาสังคมและเป็นกลไกตรวจสอบอำนาจรัฐ ในระดับท้องถิ่น เช่น เขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 การเปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นและช่องทางมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนรู้สึกมั่นใจและมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของตนเอง อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิต้องอยู่ภายใต้กรอบ เช่น การป้องกันการหมิ่นประมาทหรือสร้างความเกลียดชังเพื่อรักษาความสงบในสังคม การใช้เสรีภาพควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นรากฐานของประชาธิปไตยที่สมดุลและยั่งยืน

3.2 เสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง พบว่า สิ่งนี้เป็นสิทธิพื้นฐานที่สะท้อนถึงความเป็นมนุษย์ในฐานะสัตว์การเมืองตามแนวคิดของอริสโตเติล ซึ่งมนุษย์มีเหตุผลและควรใช้เสรีภาพเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ในด้านกฎหมาย เสรีภาพนี้ได้รับการรับรองทั้งในรัฐธรรมนูญและหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางแสดงออกตรวจสอบอำนาจรัฐ และมีส่วนร่วมอย่างสันติ เสรีภาพในการชุมนุมยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมรัฐและขับเคลื่อนประชาธิปไตยให้โปร่งใสและมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตาม หากไม่มีเสรีภาพดังกล่าว จะนำไปสู่ความหวาดกลัว ความไร้ค่า และการใช้อำนาจโดยมิชอบ ส่งผลให้ประชาธิปไตยเสื่อมถอย และประชาชนหมดศรัทธาในระบบ นอกจากนี้ มุมมองทางปรัชญาและศาสนายังชี้ว่าเสรีภาพคือภาวะของการหลุดพ้นที่ช่วยให้ประชาชนมีพลังภายในในการแสดงออกและดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้น เสรีภาพในการชุมนุมจึงไม่ใช่แค่สิทธิ แต่เป็นคุณค่าทางจริยธรรมและการเมืองที่ต้องได้รับการส่งเสริมเพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรมและยั่งยืน

3.3 เสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เสรีภาพเป็นหัวใจสำคัญของประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการกำหนดทิศทางประเทศ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งถือเป็นการใช้สิทธิพื้นฐานที่สะท้อนความต้องการของประชาชนต่อผู้แทนของตน ขณะเดียวกัน การรณรงค์หาเสียงและการสนับสนุนพรรคการเมืองก็กระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวและสร้างพลังขับเคลื่อนทางการเมือง การติดต่อกับภาครัฐและการใช้สิทธิร้องเรียนทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม นอกจากนี้ การรวมตัวขององค์กรหรือกลุ่มในชุมชนเพื่อผลักดันนโยบายยังส่งเสริมความร่วมมือและความเข้มแข็งของพลเมือง อีกด้านหนึ่งการใช้วิธีบังคับหรือชักจูงอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การรวมกลุ่มผลประโยชน์หรือการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ช่วย

ควบคุมและตรวจสอบอำนาจรัฐ ส่วนการดำเนินการทางการเมืองอย่างเป็นทางการภายใต้รัฐธรรมนูญ ก็เปิดโอกาสให้ประชาชนกำหนดนโยบายได้โดยตรง ทำให้การเมืองมีความชอบธรรมและสอดคล้องกับเจตจำนงของสังคม

3.4 เสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง พบว่า เสรีภาพด้านนี้เป็นสิทธิสำคัญที่สนับสนุนประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแนวคิดสิทธิธรรมชาติของจอห์น ล็อกชี้ว่า ประชาชนมีสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สิน ซึ่งรวมถึงสิทธิในการรับรู้ข้อมูลจากรัฐ เช่น นโยบายและงบประมาณ การเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการใช้สื่อท้องถิ่นและออนไลน์ เช่น เพจเทศบาลหรือเว็บไซต์ราชการ ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูล ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วและแสดงความเห็นได้ทันที ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลที่โปร่งใสยังช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจในภาครัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งหรือการเสนอนโยบาย ประชาชนจึงไม่เพียงแต่ได้รับข้อมูล แต่ยังสามารถใช้ข้อมูลนั้นในการกำหนดอนาคตของตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็นจึงนำประเด็นที่น่าสนใจเหล่านั้นมาเพื่อการอภิปรายผลดังนี้

1. เสรีภาพในปรัชญาการเมืองเป็นหัวใจสำคัญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี เพื่อตรวจสอบรัฐบาลและส่งเสริมความโปร่งใสในระบบการเมือง อีกทั้งยังส่งเสริมความเท่าเทียมและสิทธิมนุษยชนผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ สุนาธิ บุญเรือง และพระอโณทัย กตปุญโญ (อุ้นเรือน) (2563) ศึกษาวิจัยการศึกษารัฐศาสตร์แนวพุทธ : วิเคราะห์เสรีภาพทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย พบว่า เสรีภาพทางการเมืองคือสิทธิในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วม และเลือกวิถีทางการเมืองของตนเองอย่างเสรี รวมถึงสิทธิในการชุมนุมและเลือกตั้งอย่างสงบ ภายใต้หลักธรรมทางพุทธศาสนา เสรีภาพควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อสร้างพลเมืองดีและการปกครองที่มีคุณธรรม เมื่อบุคคลใช้เสรีภาพด้วยจิตใจที่เป็นอิสระและมีความรับผิดชอบ สังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และซึ่งสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล (2564) ศึกษาการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญไทย พบว่า การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมาย มีเหตุผลจำเป็นและได้สัดส่วน พร้อมการตรวจสอบถ่วงดุลตามหลักนิติธรรม เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิประชาชน ปัญหาสำคัญในไทยคือการตีความและบังคับใช้กฎหมายที่อาจจำกัดเสรีภาพเกินสมควร จึงต้องมีการกำกับดูแลอย่างโปร่งใสเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยร่วมสมัย

2. ประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 มีความสามารถในการใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในด้านการเลือกตั้งและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายท้องถิ่น การที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมอย่างอิสระส่งผลดีต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น การคุ้มครองสิทธิเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อความมั่นคงของระบบการปกครองและการมีส่วนร่วมของพลเมืองซึ่งสอดคล้องกับ พระกันตภณ สิริธมโม (ศรีขอ) (2566) ศึกษาวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นกับพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างทั่วถึง ควรนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเมืองที่ดี และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และซึ่งสอดคล้องกับ พระสิทธิกันต์ สุนะโร (โพธิ์ศรีเรือง) (2566) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของเยาวชนในเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมทางการเมืองควรเน้นการปลูกฝังความสนใจ (ฉันทะ) และความพากเพียร (วิริยะ) ในการมี

ส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้เยาวชนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบภาครัฐตามหลัก
อิทธิบาท 4 การประยุกต์หลักธรรมนี้จะช่วยพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระบอบประชาธิปไตย

3. ผลการวิเคราะห์สะท้อนว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 มีสิทธิและโอกาสในการ
แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ยังมีข้อจำกัดที่ทำให้บางกลุ่มไม่สามารถใช้สิทธิเหล่านี้ได้เต็มที่
การส่งเสริมและคุ้มครองเสรีภาพทางการเมืองจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น การสร้าง
ความเชื่อมั่นระหว่างรัฐและประชาชนจะช่วยให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ
ชุมพล เพ็งศิริ (2564) ศึกษาการส่งเสริมความเข้มแข็งการเมืองภาคประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า
กระบวนการส่งเสริมการเมืองภาคประชาชนในจังหวัดนครราชสีมามุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
รณรงค์ และตัดสินใจเลือกนักการเมืองที่มีคุณธรรมและนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมเหล่านี้สะท้อน
ถึงความเข้มแข็งของประชาธิปไตยระดับชุมชน และยังสอดคล้องกับ กัญญาณัฐ อบสิน (2564) ศึกษาการ
พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง พบว่า การมี
ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่างสะท้อนถึงความตื่นตัวและ
ความรับผิดชอบต่อการเมืองของประชาชน เช่น การติดตามข่าวสาร การรณรงค์ และการเลือกตั้งโดยมุ่งหวังความ
ยุติธรรมและผลประโยชน์ของประเทศชาติ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า แนวคิดเสรีภาพในปรัชญาการเมืองเน้นความสำคัญของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เสรีภาพเป็นพื้นฐานของความยุติธรรมและความเท่าเทียมในสังคม พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน เสรีภาพต้องอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายและความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อรักษาความสมดุลระหว่างสิทธิส่วนบุคคลกับความสงบเรียบร้อยของสังคม

การศึกษาเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4 พบว่า ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างหลากหลาย ทั้งการเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง และการรวมกลุ่มชุมชน รูปแบบการมีส่วนร่วมสะท้อนความตื่นตัวทางการเมือง แม้จะมีข้อจำกัดเรื่องความถี่และช่องทาง แต่ประชาชนยังคงใช้เสรีภาพอย่างสร้างสรรค์ในบริบทท้องถิ่น

การวิเคราะห์เสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นเขต 4 ชี้ให้เห็นว่าการใช้เสรีภาพต้องคำนึงถึงขอบเขตที่เหมาะสมเพื่อไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและกฎหมาย การมีส่วนร่วมทางการเมืองส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาการใช้เสรีภาพที่เกินขอบเขต เช่น การใช้ความรุนแรง ซึ่งต้องได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมเพื่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 มีความเข้าใจสิทธิทางการเมืองในระดับพื้นฐาน แต่ขาดช่องทางการแสดงออกและการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการจัดอบรมและสัมมนาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ และบทบาทของพลเมือง พร้อมทั้งพัฒนาช่องทางการเข้าถึงที่โปร่งใสและสะดวก โดยเฉพาะในรูปแบบดิจิทัล เช่น ระบบแสดงความคิดเห็นออนไลน์ การสำรวจความคิดเห็น และเวทีรับฟังความคิดเห็นจากภาครัฐ

1.2 จากผลการศึกษา พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 4 ยังขาดช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับหน่วยงานท้องถิ่น และมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองในระดับจำกัด ดังนั้นจึงควรส่งเสริมเสรีภาพทางการเมืองโดยการขยายช่องทางการสื่อสารระหว่างประชาชนกับรัฐบาลท้องถิ่น อาทิ การจัดเวที

สาธารณะ การใช้สื่อออนไลน์ และระบบร้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะนโยบาย และร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า แม้จะมีการกล่าวถึงเสรีภาพทางการเมืองในบริบทของประชาชนระดับท้องถิ่น แต่ยังไม่ขาดการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงลึกเกี่ยวกับแนวคิดเสรีภาพจากกรอบคิดทางปรัชญาการเมืองในมิติวัฒนธรรมต่าง ๆ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเรื่อง

2.1 “การตีความแนวคิดเสรีภาพทางการเมืองตามกรอบความคิดของนักปรัชญาการเมืองตะวันตกและตะวันออก: การเปรียบเทียบและวิเคราะห์อิทธิพลต่อการเมืองไทยร่วมสมัย”

2.2 “การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับแนวคิดประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษาอิทธิบาท 4 และหลักธรรมาภิบาลแบบพุทธ”

2.3 “บทบาทของรัฐในฐานะผู้คุ้มครองหรือผู้จำกัดเสรีภาพทางการเมือง: การวิพากษ์ผ่านกรอบแนวคิดเสรีนิยมและอำนาจนิยมในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย”

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาณัฐ อบสิน. (2564). การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- กิตติวัฒน์ ศรีสุข. (2565). ความหมายและขอบเขตของสิทธิและเสรีภาพในระบบกฎหมายไทย. วารสารกฎหมายและรัฐศาสตร์, 12(2), 45-62.
- จิตติ มงคลชัยอรัญ. (2562). แนวคิดเสรีภาพกับการเมืองในปรัชญาของรุสโซ. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 10(1), 1-20.
- ชุมพล เพ็งศิริ. (2564). การส่งเสริมความเข้มแข็งการเมืองภาคประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พระกัณตภณ สิริธมโม (ศรีขอ). (2566). วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นกับพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครขอนแก่น. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พระมหาประสาท ปรีชาโน (แก้วเตุพงษ์) และคณะ. (2561). รูปแบบการสร้างเสรีภาพของโหม่สออบส์กับพุทธปรัชญาเถรวาท. วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม, 5(2), 163-170.
- พระสิทธิกันต์ สุเมธ (โพธิ์ศรีเรือง). (2566). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของเยาวชนในเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สมชาย จันท์เจริญ. (2566). ความแตกต่างระหว่างสิทธิและเสรีภาพในกฎหมายไทย. วารสารนิติศาสตร์, 14(1), 101-115.
- สมหมาย สุขเกษม. (2560). ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2561). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กกต.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2564). สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- สุมาลี บุญเรือง และพระโณทัย กตปุณโย (อุ้นเรือน). (2563). รัฐศาสตร์แนวพุทธ : วิเคราะห์เสรีภาพทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, 16(2), 30-41.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2564). การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญไทย. วารสารนิติศาสตร์, 50(2), 112-130.
- โสรัจจ์ หงศ์ลดารมณ. (2561). ปรัชญาทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.